CONCEPT Reactienota moties en amendementen Concept RES Flevoland.

In 2020 is de Concept RES Flevoland vastgesteld door:

- Provinciale Staten van de Provincie Flevoland
- De Algemene Vergadering van Waterschap Zuiderzeeland
- De gemeenteraad Almere
- De gemeenteraad Dronten
- De gemeenteraad Lelystad
- De gemeenteraad Noordoostpolder
- De gemeenteraad Urk
- De gemeenteraad Zeewolde

Bij behandeling van de Concept RES Flevoland (2020) zijn 22 moties en 2 amendementen aangenomen. In deze reactienota is aangegeven hoe deze zijn verwerkt in de RES 1.0, opgenomen zijn in vervolgonderzoeken richting RES 2.0.

De verwerking van de moties en amendementen heeft haar plek gevonden in de RES 1.0 en in besluiten van individuele colleges, Raden, Algemene Vergadering of Staten.

Provincie Flevoland

1. **Amendement Kaderstelling RES-ambities;**

de tekst van beslispunt(en), zijnde;
3. Als regio in 2020 onderzoek te starten welke opwekking aan hernieuwbare energie mogelijk is: te vervangen door:
3. Als regio in 2020 onderzoek te starten welke opwekking aan hernieuwbare en alternatieve energie mogelijk is.

Beantwoording
Middels de bouwsteen Ruimtelijke Potentie is hiermee gestart. De scope van het onderzoek is n.a.v. deze motie zodanig verbreed dat ook de ruimtelijke potentie van alternatieve energie opwek wordt onderzocht. Zie hoofdstuk 4.1.1. "*De opgave behelst een onderzoek naar de ruimtelijke mogelijkheden van opwek voor hernieuwbare energie met wind, zon en andere alternatieve duurzame energiebronnen."* Met andere alternatieve duurzame energiebronnen doelen we op Aardwarmte, bodemenergiesystemen en diverse vormen van aquathermie. Kernenergie maakt hier geen deel vanuit omdat de procedures die dit mogelijk moeten maken niet voor 2030 afgerond kunnen zijn. Nader onderzoek en standpuntontwikkeling op nationaal niveau zijn van invloed op de periode na 2030.

2. **Motie, Participatie voor iedereen;**

verzoeken het college,
1. In het uitwerken van de (financiële) participatie mogelijkheden een breed pallet te onderzoeken onder meer via de participatieladder en de participatiewaaier
2. Op deze wijde te bevorderen dat toekomstige investeringen in duurzame energie kunnen terugvloeien in de samenleving
3. met regelmaat dagen/avonden te organiseren om buurten te informeren over deze mogelijkheden en burgers met instanties samen te brengen
4. deze kennis mee te nemen in het opstellen van de RES 1.0 en de volgende strategieën

Beantwoording
1. Inzake deze motie is een eerdere mededeling richting Staten gestuurd met nr #2693404. De inhoudelijke verwerking is opgenomen in het hoofdstuk participatie. Zie hoofdstuk 2.3.3
2. In het huidige ruimtelijk beleid voor energieprojecten zijn hierover voorwaarden verbonden
3. In verband met de coronabeperkingen is hieraan in het afgelopen jaar geen invulling gegeven. Wel zijn door de verschillende uitvoerende partijen (gemeenten en initiatiefnemers) digitale nieuwsbrieven en informatie verstrekt.
4. Dit is opgenomen in het hoofdstuk participatie zie hoofdstuk 2.3.3

3. **Motie, Energiebesparing;**

verzoeken het college,
Naast de mogelijke hernieuwbare energie te onderzoek, ook de potentiële energiebesparing in kaart te brengen.

Beantwoording
Dit is opgenomen in het hoofdstuk 3.1

4. **Motie, Zon op dak;**

Spreken uit, dat initiatieven voor het plaatsen van zonnepanelen die landschappelijk gezien een zelfde impact hebben voor de omgeving als "zon op land", opgeteld moeten worden bij de te realiseren 500 hectare zon op land ondanks dat ze juridisch gezien misschien beschouwd moeten worden als "zon op dak".

Beantwoording
In het bod voor zon in de RES 1.0 zijn naast “zon op land” ook grootschalige “zon op dak” initiatieven meegenomen, zie hoofdstuk 2.2. De motie heeft betrekking op het provinciale zonbeleid, de Structuurvisie Zon. Deze wordt in 2021 geëvalueerd. De motie wordt in het kader van die evaluatie opgepakt.

Almere

5. **Motie, Participatie voor iedereen;**

1. Draagt het college op in het uitwerken van de (financiële) participatiemogelijkheden een breed pallet te onderzoeken, onder meer via de participatieladder. Op deze wijze te bevorderen dat toekomstige investeringen in duurzame energie kunnen terugvloeien in de samenleving.
2. Met regelmaat dagen/avonden te organiseren om buurten te informeren over de mogelijkheden en burgers met instanties samen te brengen.
3. Deze kennis mee te nemen in het opstellen van de RES 1.0 en de volgende strategieën, zodat iedereen betrokken wordt bij de energietransitie.

Beantwoording
1. Dit is opgenomen in het hoofdstuk participatie. Zie hoofdstuk 2.3.3
2. In verband met de coronabeperkingen is hieraan in het afgelopen jaar geen invulling gegeven. Wel zijn door de verschillende uitvoerende partijen digitale nieuwsbrieven en informatie verstrekt.
3. Dit is opgenomen in het hoofdstuk participatie zie hoofdstuk 2.3.3

6. **Motie, Groene ondernemers Almere;**

Draagt het college op;
1. om samen met Almeerse inwoners, ondernemers en collectieven in kaart te brengen hoe de beleidskeuzes van de RES kunnen aansluiten op het lokale aanbod en toepasbare oplossingen, zoals aangeboden door Almeerse organisaties
2. Almeerse ondernemers en collectieven die zich richten op duurzame energie-opwek en het verminderen van verbruik te ondersteunen bij schaalvergroting, professionalisering en aansluiting op landelijke en lokale richtlijnen
3. deze kennis mee te nemen in het opstellen van de RES 2.0.

Beantwoording
1. Dit wordt aangekaart bij elke gelegenheid waar beleidskeuzes van de RES inderdaad aansluiten op lokale aanbod en oplossingen. Gezien de situatie rondom COVID is het lastig dit in gezamenlijkheid in kaart te brengen. De gemeente Almere overlegt met ondernemers, bewoners en collectieven met een kansrijke aanbod of oplossing hoe die gerealiseerd kan worden. Ook worden eigenaren van ondernemers met grote daken benaderd hoe hun dak een bijdrage kan leveren aan meer zonnepanelen op daken. Zo mogelijk dragen stadsgesprekken hier aan bij. Er wordt hiertoe ook regulier overleg gevoerd met de energiecoöperaties.

2. Er is een energieloket ingericht waar bewoners maar ook ondernemers en collectieven terecht kunnen met hun vragen en zo mogelijk ondersteuning. De gemeente reageert actief op dergelijke initiatieven. De provincie biedt via de Flevolandse Energie Agenda aansluiting op het provinciaal netwerk. Zo faciliteren we energiecoöperatie De Groene Reus in het organiseren van participatie bij een toekomstig zonnepark in de bocht van de A27. Met Almeerse Wind is een gezamenlijk traject doorlopen om tot een optimalisatie te komen van ontwikkelen van een bedrijventerrein en het realiseren van windturbines. En we overleggen bijvoorbeeld met Almeerse ondernemers die willen experimenteren met onderdelen van de energietransitie.

3. de opgedane kennis zal bij de RES 2.0 worden meegenomen.

7. **Motie, Gunstig klimaat voor Almeerse initiatieven en Pilots;**

draagt het college op, bij het opstellen van de Flevolandse RES 2.0 pilots voor experimentele ontwikkelingen op gebied van de energietransitie meer aandacht te geven en waar mogelijk Almere voor te stellen voor zulke projecten,

Beantwoording
Dit speelt pas in de RES 2.0. Overigens zijn er in Almere al 2 pilots gestart voor lokale waterstof toepassingen, een pilot voor warmte-wandpanelen en een pilot voor toepassing van zwarte pellets uit lokaal snoeihout. Gelijkspanning en verwarming uit oppervlaktewater worden toegepast in de Floriade. Elke mogelijkheid voor een nieuwe pilot wordt zo mogelijk opgepakt, ook in de RES 2.0.

8. **Motie, Ruimtelijke Ordening optimaliseren voor de energietransitie;**

draagt het college op,

1. *om met een overzicht van knelpunten voor het delen van energie te komen en aan te geven hoe deze opgelost gaan worden en deze voor het einde van 2020 aan de Raad te leveren*
2. *een stappenplan te ontwikkelen voor het breder mogelijk maken van Smart-Grids, energie-en warmtedeling en andere initiatieven die bijdragen aan een efficiënter energiegebruik*

Beantwoording
1. Deze beantwoording was uitgesteld door nader onderzoek van Liander en volgt hierbij. Het onderling uitwisselen van energie gebeurt deels vanzelf via het elektriciteitsnet. Knelpunten in het optimaliseren hiervan zijn door Liander onderzocht (tot en met Q2 2021). Dit begon met een zogenaamde netimpact analyse. Een resterend knelpunt is dat producenten van duurzame energie het onderling eens moeten worden over de voorwaarden waaronder kabels gedeeld worden terwijl er sprake kan zijn van een monopolie-situatie bij de eerste initiatiefnemer. Bij levering van zonnestroom aan elektrische voertuigen via het laagspanningsnet zijn er diverse praktische belemmeringen, die uitgebreid besproken zijn in de gemeenteraad rond de jaarwisseling. Teruglevering vanuit accu's naar het net is nog niet uitontwikkeld en daarom nog niet verplicht gesteld bij slimme laadpalen. En afrekenen op kwartierbasis is pas mogelijk voor particulieren met de verandering van de Elektriciteitswet. Zolang kent vraagsturing nog geen haalbare businesscase

2. Dit onderwerp is onderdeel van de bouwsteen Bedrijven en Instellingen, Warmte en Opslag, zie de hoofdstukken 3.1.1, 3.2.1 en 4.4.1. Dit heeft vanwege de nog lopende onderzoeken nog niet geleid tot een stappenplan. In de RES 2.0 zal hier meer duidelijkheid over kunnen worden gegeven.

9. **Motie, Betaalbare en toekomstbestendige energie voor Flevoland;**

draagt het college op,

1. *om bij de ontwikkeling van grootschalige projecten voor duurzame energie de Raad inzicht te bieden in de gevolgen voor het gemiddelde huishouden en de opties die er zijn om te participeren;*
2. *binnen de RES-regio een actieplan te ontwikkelen voor het betrekken van buurtbewoners bij energie-gerelateerde projecten om meer (financiële) participatie mogelijk te maken.*

Beantwoording
1. Bij elk grootschalig duurzame energie project wordt de raad inzicht verschaft in de mogelijke gevolgen voor een gemiddeld huishouden en kansen. Overigens zijn er geen directe (financiële) gevolgen voor gemiddelde huishoudens omdat de businesscase sluitend gemaakt wordt met subsidie. Dit leidt indirect tot een bijdrage via de Opslag Duurzame Energie, waarvoor consumenten financieel gecompenseerd via de jaarlijkse tegemoetkoming in de energielasten. Daarnaast wordt bij elke toekomstig grootschalig project de mogelijkheid tot (financiële) participatie geboden.
2. dit is opgenomen in het hoofdstuk Participatie, zie hoofdstuk 2.3.3

10. **Motie, Energietransitie, Haalbaar en betaalbaar?**

draagt het college op, om aandacht te hebben dat de energietransitie in Almere haalbaar, betaalbaar en zonder lasten verhogende uitgaven is voor inwoners.

Beantwoording
Verwijzen naar de paragraaf Financiering; deze eventueel aanvullen. Er is een nulmeting van het CBS gedaan inzake de betaalbaarheid en energie-uitgaven door minder draagkrachtige inwoners in 2018. Deze wordt gevolgd voor komende jaren. De colleges zijn hierover in afwachting van de benodigde financiële instrumenten die door het Rijk beschikbaar gesteld moeten worden.

11. **Motie, Aardgasgebruik in Almere Haven vervangen door waterstof.**

verzoekt het college,

1. *voor Almere Haven niet alleen te kijken naar een warmtenet, maar ook te onderzoeken of het vervangen van aardgas door waterstof kan leiden tot een rendabele business case*
2. *de lijst met opwekkingsvormen aan hernieuwbare energie waaraan wordt gedacht bij het onderzoek uit te breiden met waterstof (zie de beantwoording technische vragen D66 punt 5),*

Beantwoording
Deze motie wordt behandeld bij de bespreking van de transitievisie warmte van de gemeente Almere

12. **Motie, Energietransitie in Almere Buiten.**

draagt het college op te onderzoeken of (grootschalige) warmteopslag gevoed door vloeistof warmtewisselaarpompen van particulieren een verbeterde oplossing voor Almere Buiten kan zijn en de raad hierover te informeren.

Beantwoording
Deze motie wordt behandeld bij de bespreking van de transitievisie warmte van de gemeente Almere

13. **Motie, Geen monopolie als randvoorwaarde warmtetransitie in RES.**

roept het college op,

1. *in de definitieve Regionale Energie Strategie een extra randvoorwaarde op te laten nemen voor de warmtetransitie in Almere*
2. *deze randvoorwaarde uitgaat van het voorkomen van een monopolie bij de warmtetransitie*

Beantwoording
Deze motie wordt behandeld bij de bespreking van de transitievisie warmte van de gemeente Almere

14. **Motie, Asbest eraf, geïsoleerde daken met zonnepanelen erop.**

roept het college op,

1. *in de definitieve Regionale Energie Strategie een extra randvoorwaarde op te laten nemen voor de warmtetransitie in Almere*
2. *De provincie Flevoland te verzoeken de hierboven genoemde subsidieregeling te verlengen.*

Beantwoording

1. Het stimuleren van het koppelen van sanering van asbestdaken aan isolatie en zon op daken was al mogelijk in een provinciale subsidieregeling. Zie hoofdstuk 3.3.3
2. De provincie Flevoland heeft de genoemde subsidieregeling verlengd. De regeling is op 15 december 2020 verlengd met een jaar tot 31-12-2021. De regeling heet Van asbest naar Duurzaam dak 2019-2021

15. Motie, Hout gestookte biomassacentrales.

draagt het college op:

1. *om houtgestookte biomassacentrales uit te sluiten in de RES en binnen het Almeerse energiebeleid, met uitzondering van de geplande biomassacentrale in Diemen, die warmte zal gaan leveren aan Almere en daar al een vergunning voor heeft ontvangen, en reeds in gebruik zijnde houtige biomassacentrales in de provincie;*
2. *om in overleg met Vattenfall en andere overheden te streven naar een zo kort mogelijke gebruiksduur van de biomassacentrale in Diemen en in te zetten op andere, duurzamere alternatieven voor warmte en energieopwekking.*

Beantwoording

1. Dit is opgenomen in hoofdstuk 3.2.3
2. Dit streven is vastgelegd in het Convenant wat getekend is voor deze biomassacentrale.

Dronten

16. Motie, zon op dak bedrijfspand.

verzoekt het college,

1. *in beeld te brengen welke gebieden in de gemeente Dronten potentieel gebruikt zouden kunnen worden om opwekking van duurzame zonne-energie op daken van bedrijfspanden te realiseren en dit met de raad te delen voor het opstellen van de RES 2.0;*
2. *binnen de governance van RES Flevoland te pleiten voor een vaste rol van opwekking van zonne-energie door middel van daken van bedrijfspanden in het Flevolands bod vanaf RES 2.0, zodat deze duurzame energieopwekking ook bijdraagt aan de besparingsopdracht van bedrijven.*

Beantwoording

1. Dit is uitgewerkt in het Kadasteronderzoek waarover de gemeenteraad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief van 15 december 2020 (kenmerk: U20.009842) de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 3.3
2. Dit is opgenomen in de bouwsteenstructuur als uitwerking van de Governance RES Flevoland. Het onderwerp is hierin belegd bij de bouwstenen Zon en Bedrijven & Instellingen.

17. Motie, ruimte voor innovatie en pilots.

verzoekt het college, 1. in het opstellen van de Flevolandse RES 2.0 pilots voor experimentele ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie (opwek, opslag, delen) en nieuwe technieken (waterstof) meer aandacht te geven en daar in Dronten (zo snel mogelijk, pro-actief) de ruimte voor te bieden.

Beantwoording

Dit is opgenomen in de bouwstenen Opslag en Infrastructuur zie hoofdstuk 4.4.1 en 4.4.2. Een aantal projecten die reeds gerealiseerd zijn, staan opgenomen op de Projectenkaart. Dit zal richting RES 2.0 verder ontwikkeld worden.

Lelystad

18. **Motie, Energiebesparing.**

verzoek het college om,

1. *regionaal aan te dringen om naast de vele mogelijke in Flevoland voor hernieuwbare energie, ook de potentiële energiebesparingen te onderzoeken en in kaart te brengen, en op te nemen in een volgende RES;*
2. *deze energiebesparingen voor Lelystad ook onderdeel te laten zijn van de nog op te stellen Warmtevisie voor 2021 en verder.*

Beantwoording

1. Dit is opgenomen in de hoofdstukken Besparingspotentieel woningen en Bedrijven & Instellingen zie hoofdstuk 3.1

2. Dit is opgenomen in de kadernota Transitievisie Warmte, Op weg naar nieuwe energie (nummer 453)

19. **Motie, Potentie Zonnekracht.**

Verzoekt het college om,

1. *in beeld te brengen welke gebieden in en rondom Lelystad potentieel gebruikt zouden kunnen worden om opwekking van duurzame zonne-energie op daken van bedrijventerreinen te realiseren en dit met de raad te delen voor het opstellen van de RES 2.0;*
2. *dit tevens onderdeel te laten zijn van een bredere Lelystadse beleidsvisie zonne-energie.*

Beantwoording

1&2. Dit is opgenomen in het Beleid Zonneparken Gemeente Lelystad.

20. **Motie, zonneparken landbouwgronden.**

roept het college op,

1. *te komen met een zon beleidsvisie inclusief zoekgebieden en deze ter goedkeuring voor te leggen aan de raad*
2. *hierin rekening te houden met: Het niet inruilen van vruchtbare landbouwgrond en natuur (in de brede zin van het woord) voor zonne-energie; Te kijken naar de mogelijkheden in de stedelijke ontwikkeling en revitalisatie van de bestaande stad;*

Beantwoording

1&2. Dit is opgenomen in het Beleid Zonneparken Gemeente Lelystad.

Noordoostpolder

21. Motie, Biomassarotonde.

verzoekt het college, 1. zich in samenwerking met de RES regio in te zetten voor de realisatie van een lokale of regionale biomassarotonde, waarbij rekening wordt gehouden met cascadering.

Beantwoording
De gemeente bekijkt in overleg met HVC wat de mogelijkheden zijn voor deelname aan een lokale grondstoffen-rotonde (voor snoeihout) . Dit in het kader van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst.
Het onderwerp Biomassa is opgenomen in hoofdstuk 3.2.3. Hieruit blijkt dat eerst de uitwerking van het Kabinetsstandpunt afgewacht wordt. Als hier meer duidelijkheid over is kan beoordeeld worden of een regionale biomassarotonde van toegevoegde waarde is

Urk

22. Motie, CDA.

roept het college op,

1. *om bij het tot stand komen van de RES zich hard te maken op een evenwichtige strategie, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak van regelbare duurzame energie als achtervang voor als het niet waait of de zon niet schijnt, alsmede de gevolgen voor natuur en landschap;*
2. *om bij het tot stand komen van de RES nadrukkelijk alternatieve energiebronnen te betrekken teneinde de gewenste doelstelling voor een CO2-neutrale energieopwekking in 2050 te halen*
3. *om in het bod strategisch rekening te houden met het mogelijk falen van de doelstellingen in andere regio's*

Beantwoording
1.Dit is opgenomen in het hoofdstuk Opslag zie hoofdstuk 4.4.1
2.Dit is opgenomen in het onderzoek naar Ruimtelijke Potentie zie hoofdstuk 4.1
3. De RES Flevoland heeft in de startnotitie besloten om bij de Concept Res en de RES 1.0 in te zetten op reeds bestaand beleid.

23. Amendement voorstel nummer 12.

Onder 'Voorgesteld besluit' de tekst 'Instemmen met de concept RES' te vervangen door de volgende teksten:

1. *Kennis te nemen van de Concept Regionale Energiestrategie Flevoland (RES Flevoland);*
2. *Het onderdeel 'Het Flevolandse Bod' vast te stellen als zijnde de inbreng in het Nationale Programma RES vanuit de RES-regio Flevoland. Het bod vast te stellen op 4,76 TWh aan hernieuwbare energie bestaande uit 1700 MW wind (Regioplan Wind) en 1000 ha zon (Structuurvisie Zon) in landelijk gebied.*

Beantwoording
Per abuis is een oude besluittekst aan de raad voorgelegd bij de behandeling van de Concept RES Flevoland. Met dit amendement is de besluitvorming op lijn gebracht met de besluitteksten van de medeoverheden.

Zeewolde

24. Motie, rol kernenergie in energietransitie in Flevoland.

verzoekt het college: bij het formuleren van de definitieve RES 1.0 in het najaar van 2020 zich sterk te maken om de rol van kernenergie in de energietransitie in Flevoland uit te sluiten.

Beantwoording
Dit is opgenomen in hoofdstuk 3.4